

מסורת, סופרת ואמנית רב תחומיות

יורה בנציג, מחברת הספר "לבושת בגד הפוך" (הוצאת הקיבוץ המאוחד), מגלה כיצד הכל אצל סובב סביב השירה: השיר במלים, שירת הקולאזו' והשיר המוסיקלי וכיצד היא ניזונה משלוש אהבותיה אלו, עם הזמן הן מפרות זו את זו

יהורם גלilio

עמוקה, הסופרת והאמנית הובת תחומיות עברה בן-דוד / צילום: סוכו שליט

לשיר בעברית ספרות, היא הקפידה תמיד להגעה, כמו גם לערבי הספרות השנתנים בביבתי, בהם נתתי אתנה את מוסיקלית. זו הייתה יידיות מופלאה. הינו בקשר הדוק עד שנפטרה ב-2020".
ספר בבקשתה על חוויה אשית מכונת שעברת בידוחך או בשלב אחר בחיקך, שהשפעה עלייך ועל היזירויות שלך.
אני זכרת חוויה של הליכה לאיבוד בבדוד כשהייתי בת שלוש. זה היה יום חמ, רחוב סואן עם שורת דקלים. למול, כעבור זמן לא רב הצלחת למצא את דרכי הביתה לאבע. עד היום מכך, כיוון שהחומר של גורי התמונות בקהלאזו', כמו גם מהחומר של המיללים בשיר, נוצרת אומנות הודות להזאתו מההקשר המקורי והעמדתו בהקשר חדש. בשיר הדבר נשאה אינטואיטיבית, ובקהלאזו' – באופן מתוכנן פחות או יותר. במשך הזמן נוצרו מדיעים אחד מספריי מופיע קולאזו' מעשה ידי. במהלך השנים הצגתי על דבריהם אינם געלמים גם כשלא מביעים אותם מיד. הם רק לדעת דבריהם אינם געלמים וגם לשורש של רשותם למועדן שוקעים ולובשים צורה אחרת בחשיפתם. מילים מקננות בנסמה,

עוברות עיבוד וחיקוך עד שהן פרוצות והווצה.
יורה מספרת שיש לה זיכרון ייחודי כי ותמונה הקשור בדורות ובדורותה היירושלמי חסובי הילדים, שmedi' שנה בחופות הקץ היו מגאים לבית משפחתה בתל אביב ואופסרים אותה במכינותם באישוןليلת בדרכם חזזה לירושלים. "עד היום אני זכרת את האהבה הרוכה שם הריעפו עליי" בשבועות המפנקים בכיתם שברחוב אגיפפס. לדודים אלה הקדשתי כמה משיiri. בטולינו בירושלים (וגם לשורש) של ראשית שנות ה-50 נרם לראשונה החיבור שלו עם העיר. לימים חזרתי אליה וגרתי בה בשנות לימודי האוניברסיטה העברית. וזה הייתה תקופה מוארת שהשפעה רבתה על חייו ועל שירתי, גם לאחר שחזרתי לתל אביב".

פריז כירון יולדות חזק אחר מכיתה א', שבה היא נשאה כיתה וקשרו במורתה הראשונה הבלתי נשכח, הוא השיר שלה "המורה ברתת" מתוך ספרה "לבושת בגד הפוך". "ברתת הייתה אישה קשוחה וקפדנית, שהיינו לה שפתים דקות ומשוחות בשפטון כהה, שיר מאפייננו מגולגל בזק", אחוז ברשות דקה ונראות כמו ביגלה על ראשה. לא אהבתו אותה ופחדתי ממנה. הייתה עולה חדשה והתקשתי בעברית. פעם, כשעבירה בין הטורים לבדוק מחברות, ברחתי לה מהכיתה כי לא הכתני שיעורים. ובכל זאת, למורה ברתת שומר מקום מיוחד בלבבי, כי ממש השנים התפיסתי עם הזיכרונות. הפנטמי את הדמות הקשוחה שאיתה עשתי את צעדי הראשונים בעברית. וכנראה שהגעתי להבנה שהותה לה ובוכותה התפתחה בי ביקורת עצמאית בינה שמנחה אותו עד היום להחמיר ולהקפיד עטמי כתיבה. מעז יצא מתקין!".

גם לנוכחות הדומיננטית של הציפור והיונה בשירה של יורה בן-דוד יש עקבות בחוויות יולדות שהיתה כרוכה בצייפיה. היא זכרת היטב את המתנה הדורכה שלא ואיה הקטן להמית יונה לבנה, שהיתה נוחחת במרפסת של בית משפחתה מדי יום בשעה קבועה. "הינו מרכיבים אותה פירורי לחם ועוגה, והיא מעולם לא נהתעה כשקרבנו אליה. יום אחד נעלמה ולא שבה, ובקבוכותיה, כבورو שניים, נעלים גם אני מבמת החיים. האהבה המגולמת בזונה היא הכהה האנושי שמוסגלה לה�מודד עם קללה ההרס, ומהתנוועה החמקמקה שלה ייולד שיר".

לאתר של המשוררת, הסופרת והאמנית הרבה תחומיות יורה בן-דוד:
<https://www.yaarabendavid.com>
לאתר של הספר "לבושת בגד הפוך" בהוצאה הקיבוץ המאוחד:
https://www.kibutz-poalim.co.il/wearing_a_garment_inside_out

כוללים שירים קלאסיים באיטלקית, בגרמנית ובשפנות נספנות, גם בעברית. בשנים האחרונות, כשהזמנת שיריה,

יורה: "יום אחד מצאתי את עצמי גוזרת ונדביקה. כך נוצרו הקולאזו' הראשונים. כשהידלד מללא העיטופים, התחלתי להשתמש בזורנלים, בפרוספקטים ובכל הבא לי. הפסקי לצייר בשמן והתמסרתי לקהלאזו', מכיוון שראיתי בו אתגר יצירתי של ממש. הקולאזו' שלי עשו מהדבקות של גויר תמנונות, כמעט שרטופת צבע, גם את עניין הצבעוניות. רק באמצעות גויר תמנונות הוגירם. מהחומר של גורי התמונות בקהלאזו', כמו גם מהחומר של המיללים בשיר, נוצרת אומנות הודות להזאתו מההקשר המקורי והעמדתו בהקשר חדש. בשיר הדבר נשאה אינטואיטיבית, ובקהלאזו' – באופן מתוכנן פחות או יותר. במשך הזמן נוצרו מדיעים אחד מספריי מופיע קולאזו' מעשה ידי. במהלך השנים הצגתי על פח ועד מהרה נערכו אצלה אוסף מרשימים.

יורה: "יום אחד מצאתי את עצמי גוזרת ונדביקה. כך נוצרו הקולאזו' הראשונים. כשהידלד מללא העיטופים, התחלתי להשתמש בזורנלים, בפרוספקטים ובכל הבא לי. הפסקי לצייר בשמן והתמסרתי לקהלאזו', מכיוון שראיתי בו אתגר יצירתי של ממש. הקולאזו' שלי עשו מהדבקות של גויר תמנונות, כמעט שרטופת צבע, גם את עניין הצבעוניות. רק באמצעות גויר תמנונות הוגירם. מהחומר של גורי התמונות בקהלאזו', כמו גם מהחומר של המיללים בשיר, נוצרת אומנות הודות להזאתו מההקשר המקורי והעמדתו בהקשר חדש. בשיר הדבר נשאה אינטואיטיבית, ובקהלאזו' – באופן מתוכנן פחות או

עצמי. עד היום אני נותרת זמן לשיר חדש שכחתי. חוותה אליו כבעור

אחד מספריי מופיע קולאזו' מעשה ידי. במהלך השנים הצגתי שיר לפרסום לפני שעבר עליו מכחישomy".

כך אומרת המשוררת, הסופרת והאמנית הרוב תחומיות יורה בן-דוד, בספרה "לבושת בגד הפוך" (הוצאת הקיבוץ המאוחד) יצא לאור בשנת הקורונה, והוא מבחן מספרי הקודמים בתוספת שירים חדשים ונסה ארספו-אטית-ביגורפית פרי עטה. בספר שעל עטיפתו הקדרית מופיע קטע מעבודות קולאזו' שלה, יש מגוון נושאים: ביוגרפיה, ארספו-אטית, אקטואליה, טבע, שירים מסע

אהבה גודלה הנסفة שלה היא המוסיקה. "בשנות העשרה של כרונולוגי ל-37 שנים יצירה בתוספת שירים עבריים ברדיו, אבל לא עשייתם הרבה, בוכותה היהoka בין המילה לציר התחליה עוד בילדותה, בוכותה היהoka בין המילה לציר התחליה עוד לארור בשנת הקורונה, והוא מבחן מספרי הקודמים בתוספת שירים חדשים ונסה ארספו-אטית-ביגורפית פרי עטה. בספר המלה המונוקדת פלאי. נשתקתלי בה, לא הרפתי ממנה. הצעירה לי כעולם אגיד כסום".

יורה: "לבושת בגד הפוך" היא רגינה שהכתיבתה היא חלק חשוב ובלתי נפרדר ממנה. "בשיעורי חיבור ציפיתי תמיד בתרגשות לרוגע המוחלט, שבו המורה הייתה מבקשת מני לקרוא את חיבוריו. כבר בימי התיכון ב清晰ם מפרקן מומחה זמין ולפנות מקום לדברים שבדרך".

לסגור את הבאסטה. אצליח וזה עבד בדקיו להפוך". הכל התחל ב-1982, כשיצא לאור ספרה הראשון "חוג ליל'", התקשר אליה או המוסיקולוג אשר בן-יוחנן לבשר לה קיבל את הספר וכבר החלין ממנו שלושה שירים, שאotton חבעז הומרת גילה ירין בבית אריאלה. האירוע התקיים בערב חורפי גשם וירעה גילה ירין בימי הללה רובינשטיין. את הפרם העניק לי בטקס חגיגי מנוהל המוציאן דאו, ד"ר חיים גמוי. מאוחר יותר למדדי האקדמים באוניברסיטה הרחיבו והעמיקו את ידיעותיו ואת טווח ראייתו. סימתי תואר ראשון בספרות עברית ובפילוסופיה באוניברסיטת תל-אביב ותואר שני בספרות השוואתית (בצחינות) באוניברסיטה העברית. עסיתי שנים בהוראת ספרות בתיכון ובמכינות".

כמה ספרים הוציאת לאור עד כה? "עד כה פרסמתי 12 ספרים, מהם שבעה ספרי שירה במקורו, שלושה מבחרים משירי מותורגמים לאנגלית, לצרפתית ולספרדית ושני קבצי מאמרי על יצירות מן הספרות העברית והעולםית. ספרי זכו אותו בפרסים ספרותיים ובינם פרס ראש הממשלה

יעורה בן-דוד היא גם אמנית קולאזו'. ב-1970, בהיותה סטודנטית לבודה הראשון, היא הצינה תערוכה ראשונה של ציורי ספרייה המוכיינית של אוניברסיטת תל-אביב, ובמקביל עבדה שם כסטודנטית. תפקידה היה 'לקלף' את עטיפות הספרים החדשניים (ספרים היו או עטיפות) ולרשום על השערת המסתערת הקטלוג. לאחר שהעתיפות היו יפות ומרהיבות, היא לא השתיכה

"השיר במלים, שירת הקולאזו' והשיר המוסיקלי – לכל אחת משלוש אהבותי אל הגות באופו די מקרי, אם כי אפשר לטענו שאין מקרים בחיים ושאייה טריוגר חליין מימי יכולות שהוא נושאנו כי. התחלתי לכתב שירים בתיו, ומה שהיעו עתוי היה אולי גם קנאה ותחרות עם בת כתית שיריה פורסמו בועלן טוב ממנה. מאותה נקודת זמן ומאותו מנייע של החרות והתמודדות מצאתי את עצמי מתחברת מאוד בבית הספר. הרגשתי שאני יכולה לכתוב טוב ממנה. מאותה נקודת זמן ומאותו מנייע של החרות והתמודדות מצאתי את עצמי מתחברת מאוד בבית הספר. בהמשך פרטמי שירים בכתב העת עקד לשירה, 'הוביל העצמי' ו'ג'ויה' ומאור יהר ברוב הבמות הספרותיות. ספרי הראשון 'חוג ליל' יצא רק ב-1982-1983. לא מיהרתי להוציאו לאור. קדמה לכך התלבטות ממושכת, כי החומרה עם

עצמיה. עד היום אני נותרת זמן לשיר חדש שכחתי. חוותה אליו כבעור ימים או שבועות. זה דריש להשלמתו ולהבשתו. מעולם לא שלחתי שיר לפרסום לפני שעבר עליו מכחישomy".

כך אומרת המשוררת, הסופרת והאמנית הרוב תחומיות יורה בן-דוד, בספרה "לבושת בגד הפוך" (הוצאת הקיבוץ המאוחד) יצא לאור בשנת הקורונה, והוא מבחן מספרי הקודמים בתוספת שירים חדשים ונסה ארספו-אטית-ביגורפית פרי עטה. בספר שעל עטיפתו הקדרית מופיע קטע מעבודות קולאזו' שלה, יש מגוון נושאים: ביוגרפיה, ארספו-אטית, אקטואליה, טבע, שירים מסע

ועוד. והוא מודפס בחתונות עזירה שונות, זהו סיכום בניים כרונולוגי ל-37 שנים יצירה בתוספת שירים חדשים מהשנתיים האחרונות. לטענתה, מה שהביאה אותה להוציאו לאור היה "אולי הרצון להתבונן ב清晰ם מפרקן מומחה זמין ולפנות מקום לדברים שבדרך".

כבר בספר היא רגינה שהכתבתה היא חלק חשוב ובלתי נפרדר ממנה. "בשיעורי חיבור ציפיתי תמיד בתרגשות לרוגע המוחלט, שבו המורה הייתה מבקשת מני לקרוא את חיבוריו. כבר בימי התיכון הלהלה רובינשטיין, שהזנגה בשנות ה-60-70 במוניין בתיון הללה רובינשטיין. את הפרם העניק לי בטקס חגיגי מנוהל המוציאן דאו, ד"ר חיים גמוי. מאוחר יותר למדדי האקדמים באוניברסיטה הרחיבו והעמיקו את ידיעותיו ואת טווח ראייתו. סימתי תואר ראשון בספרות עברית ובפילוסופיה באוניברסיטת תל-אביב ותואר שני בספרות השוואתית (בצחינות) באוניברסיטה העברית. עסיתי שנים בהוראת ספרות בתיכון ובמכינות".

כמה ספרים הוציאת לאור עד כה? "עד כה פרסמתי 12 ספרים, מהם שבעה ספרי שירה במקורו, שלושה מבחרים משירי מותורגמים לאנגלית, לצרפתית ולספרדית ושני קבצי מאמרי על יצירות מן הספרות העברית והעולםית. ספרי זכו אותו בפרסים ספרותיים ובינם פרס ראש הממשלה

יעורה בן-דוד היא גם אמנית קולאזו'. ב-1970, בהיותה סטודנטית לבודה הראשון, היא הצינה תערוכה ראשונה של ציורי ספרייה המוכיינית של אוניברסיטת תל-אביב, ובמקביל עבדה שם כסטודנטית. תפקידה היה 'לקלף' את עטיפות הספרים החדשניים (ספרים היו או עטיפות) ולרשום על השערת המסתערת הקטלוג. לאחר שהעתיפות היו יפות ומרהיבות, היא לא השתיכה